

Gyakorló

1

a

Mennyi munkát végeztünk, ha (20,30,40) pontból a (p 20 50) pontba mozdultunk el és közben (-13.5 24 3.14) erőt fejtettünk ki? Legyen p=24

Megoldás: $x_0=[20\ 30\ 40]$; $x=[24\ 20\ 50]$; $\text{deltax}=x-x_0$; $F=[-13.5\ 24\ 3.14]$; $\text{Munka}=\text{erő}\cdot\text{elmozdulás} \rightarrow W = F * \text{deltax}$

b

Ábrázoljuk a végzett munkát p függvényében 1től 50ig!

Megoldás: p=1:50; ; $W=(20-p)*(-13.5)+10*24-10*3.14$; plot(p,W)

2

Egy test az origón átmenő, (20, -10, p) irányú tengely körül $\omega=7$ szögsebességgel forog. Határozzuk meg a tengelyirányú egységvektort! Számoljuk ki a test (2, -1, 3) helykoordinátákkal rendelkező pontjainak sebességvektorát!

Megoldás: $\text{norm}=\text{sqrt}(400+100+p.*p)$ (a norm() parancs is működik) p=24-re $\text{norm}=\text{sqrt}(400+100+p*p)$; $v=[20\ -10\ 0]/\text{norm}$ (ez a normált vektor komponensei); $\text{sebesség}=\omega \times r$; $\omega=7*v$ ezt kell vektoriálisan szorozni a helyvektorral; $\text{cross}(\omega, [2\ -1\ 3])$

3

a

Vetítsük a $v=(14\ -24\ 21)$ vektort az $a=(11\ 33\ 10)$ vektor egyenesére, először a vetítés mátrixának megalkotása nélkül, majd a mátrixot használva!

Megoldás: $v=[14\ -24\ 21]$; $a=[11\ 33\ 10]$; norm(a) - ha nem működik, akkor előbb clear norm; $a=a/\text{norm}(a)$ ez a normált vektor; $c=v*a'$; $v_0=c*a$ Mátrixal $A=a'*a$ a vetítés mátrixa; $v_2=A*v'$

b

Fejtsük ki a v vektort az alábbi vektorok bázisán Cramer szabállyal. $a=(11\ 33\ 10)$ $b=(24\ -24\ 81)$ $c=(5\ 10\ -8)$; Ellenőrizzük, hogy a kifejtés visszaadja-e a vektort!

Megoldás: $a=[11\ 33\ 10]$; $b=[24\ -24\ 81]$; $c=[5\ 10\ -8]$; $B=[11\ 24\ 5; 33\ -24\ 10; 10\ 81\ -8]$; $\text{det}B=\text{det}(B)$; $C=[14\ 24\ 5; -24\ 24\ 10; 21\ 81\ -8]$; $\text{det}(C)/\text{det}(B)$

4

Konstruáljunk 0,1 intervallumba eső véletlen elemekből álló 3*5 méretű A és 5*2 méretű B mátrixot.

Próbáljuk kis, hogy e mátrixok és transzponáltjaik milyen sorrendben szorozhatók, vannak-e egyszerű összefüggések!

Megoldás: rand(3,5); rand(5,2)

5

Hozzunk létre egy egyenes út mentén egymástól 1-1 km távol lévő 9 rádiótávcső távolság-mutató táblázatát, azaz olyan 9×9 es mátrixot, aminek minden (i,j) -dik eleme megmondja, hogy az i -dik és j -dik távcső milyen messze van egymástól. Úgy is mondhatjuk, hogy a mátrix minden eleme az a szám, ami megmondja, hogy milyen messze van az elem a főátlótól (azaz a mátrixelem az oszlop és sorindex különbségének abszolútértéke).

a

Mátrixgeneráló függvénnyel

```
Megoldás: tavcso.m :  
function A=tavcso(n)  
for k=1:n  
for l=1:n  
A(k,l)=abs(k-l);  
end  
end  
end
```

6

Egy mérés automatikus kiértékelése során az $(1+9.81 \cdot \text{eps}-1)/\text{eps}$ műveletsort kell elvégeznie az octave-nak. Mit várunk kipróbálás nélkül, mennyire pontosan adja ki a 9.81 értéket? Tudjuk-e pontosan, mennyit ad? Próbáljuk ki!

Megoldás: eps; $(1+9.81 \cdot \text{eps}-1)/\text{eps}$; kerekített - eps hibával dolgozik az octave

7

A kör négyzögesítése helyett négyzetes függvénnyel való közelítése. Ábrázoljuk együtt az origó körüli egységsugarú kört (felső félkör elég) és az $1 - ax^2$ függvényt az $x=0$ közelében és döntsük el, hogy $a=1$ vagy $a=0.5$ esetén simulnak-e jobban egymáshoz!

Megoldás: $x=\text{linspace}(-1,1,100)$; $k = \text{sqrt}(1 - x.^2)$; $\text{plot}(x,k)$; $f = 1 - x.^2$; $g=0.5 \cdot x.^2$; $\text{plot}(x,k,x,f,x,g)$

8

Egy tárcsás gép n db különböző kör alakú nemesfém lemezt tartalmaz, amiknek sugara 5cm-rel kezdődik és 1.5cm-ként nő. Írjunk olyan függvényt, ami kiszámolja a gép nemesfém szükségletét, azaz összeadja a körök területét, ha n -t megadjuk neki!

```
Megoldás: function s=utalomkispalandrast(n)  
r0=5;  
s=0;  
for k=1:n  
s=s+pi*r0^2;  
r0=r0+1.5;  
end  
end
```

utalomkispalandrast(4) - 4db lemez.

9

Ellenőrizzük, hogyha a síkban 45 fokkal negatív irányban forgatunk, azután az x tengelyre tükrözünk, azután 45 fokkal pozitív irányban forgatunk, akkor ugyanazt kapjuk, mintha az $y=x$ egyenesre tükröztünk volna!

Megoldás: $A = [\cos(45) \ -\sin(45); \ \sin(45) \ \cos(45)]$; $A_v = [\cos(-45) \ -\sin(-45); \ \sin(-45) \ \cos(-45)]$; $A_t = [1 \ 0; \ 0 \ -1]$; $A_1 = A_v * A_t * A$ ez pont a numerikus hibával lesz több

10

Próbáljuk ki, mit okoz, ha a megoldandó lineáris egyenletrendszerben a mátrix közel szinguláris! Keressük meg a $(40 \ 24; \ 120.01 \ 71)x = (335; \ 1005.05)$ egyenlet megoldását, ahol láthatóan a második sor közel azonos az első háromszorosával. Vizsgáljuk meg, mi történik, ha a jobboldali vektor második elemét 0.1-del megnöveljük, ill. ha a mátrixban a 120.01 helyére 120.001-et írunk!

Megoldás: $A = [40 \ 24; \ 120.01 \ 72]$; $v = [335; \ 1005.05]$; $\text{inv}(A) * v$; $A = [40 \ 24; \ 120.001 \ 72]$; $\text{inv}(A) * v$

11

Legyen $A = (1 \ 2 \ 3; \ 4 \ 5 \ 6; \ 7 \ 8 \ 10)$, $b = (1 \ 3 \ 5)$

0.1. a

Oldjuk meg az $Ax = b$ egyenletrendszert az A invertálásával és az octave szokásos eljárásával is! Hasonlítsuk össze a két eredményt!

Megoldás: $A = [1 \ 2 \ 3; \ 4 \ 5 \ 6; \ 7 \ 8 \ 10]$; $b = [1; 3; 5]$; $\text{inv}(A) * b$; $A \setminus b$; nem lesz ugyanaz, de el lehet hanyagolni a hibát;

0.2. b

Cseréljük át Aban levő 10est 9re és oldjuk meg így is!

Megoldás: $A = [1 \ 2 \ 3; \ 4 \ 5 \ 6; \ 7 \ 8 \ 9]$; $A \setminus b$; mindkettő ad megoldást, de hülyeségeket, a mátrix szinguláris.

13

Rugós rendszer ábra szerint, $D = 10$

Megoldás: választunk egy pozitív irányt, felírjuk a mozgásegyenleteket: $m * \ddot{x}_1 = -Dx_0 + D(x_2 - x_1) + D(x_3 - x_1)$; $m * \ddot{x}_2 = -D(x_2 - x_1) + D(x_3 - x_2)$; $m * \ddot{x}_3 = Dx_3 - D(x_3 - x_2) - D(x_3 - x_1)$; ha összeadjuk, 0nak kell kijönnie; Összevonjuk: $3Dx_1 + Dx_2 + Dx_3; \ -2Dx_2 + Dx_1 + Dx_3; \ -Dx_3 + Dx_2 + Dx_1$; felírjuk erőmátrixként az együtthatókat: $F = [3D \ D \ D; \ D \ -2D \ D; \ D \ D \ -D]$; $D = 10$; $F = [-30 \ 10 \ 10; \ 10 \ -20 \ 10; \ 10 \ 10 \ -10]$; ha megadjuk az F_0 erőt, akkor az elmozdulást a lin egyenletrendszer megoldásával meg lehet kapni -; $F_0 = [1; \ 6; \ 137]$; $x = \text{inv}(F) * F_0$; $x = F_0$ ezek lesznek az elmozdulások

A 12, 14es a diary fájlban.